

जैन संदेश

संपादक : सुभाषबाबु लुंकड

jainsandesh1987@gmail.com

• वर्ष ३२ •

• ऑक्टोबर-नोवेंबर २०२२ •

• अंक १० •

चातुर्पासि एकम् दिपावली विशेषांक

दिपावली के शुभ मुहूर्त

दिपावली की हार्दिक शुभकामनाएँ...

पुष्य नक्षत्र मंगलवार दि. १८ ऑक्टोबर २०२२
 सुबह ५.११ मि. से आरंभ व
 बुधवार दि. १९ ऑक्टोबर २०२२
 सुबह ०८.०० बजे तक था।

थनत्रयोदशी (थनतेरस)

शनिवार, दि. २२ ऑक्टोबर २०२२
 दाते पंचाग के अनुसार

दोपहर	१२.३० से ०२.००	चंचल
दोपहर	०२.०० से ०३.३०	लाभ
दोपहर	०३.३० से ०५.००	अमृत
शाम	०६.३० से ०८.००	लाभ
रात	०९.३० से ११.००	शुभ
रात	११.०० से १२.३०	अमृत

निर्णयसागर पंचाग के अनुसार धनत्रयोदशी

रविवार, दि. २३ ऑक्टोबर २०२२

सुबह	०८.०० से ०९.३० तक	चंचल
सुबह	०९.३० से ११.०० तक	लाभ
सुबह	११.०० से १२.३० तक	अमृत
दोपहर	०२.०० से ३.३० तक	शुभ
शाम	०६.३० से ०८.०० तक	शुभ

पूना में धनत्रयोदशी शनिवार

दि. २२ ऑक्टोबर २०२२ को मनाई जायेगी !

पं. सुरेशजी हिरालालजी शर्मा, पुणे

पं. जयेशजी हिरालालजी शर्मा, पुणे

9922292440, 9822019698, 8007071621,
 9922186196, 9890074602

शुभ दिपावली, लक्ष्मीपूजन,
 बहीपूजन, गादीपूजन

सोमवार, दि. २४ ऑक्टोबर २०२२
 कार्तिक (आश्विन) बद अमावास्या

०६.३० से ०८.०० तक	अमृत
०९.३० से ११.०० तक	शुभ
११.५५ से १२.४४ तक	अभिजीत
दोपहर	०२.०० से ०३.३० तक
दोपहर	०३.३० से ०५.०० तक
शाम	०५.०० से ०६.३० तक
शाम	०६.३० से ०८.०० तक
स्थिर लग्न शाम	०५.५५ से ०८.३२ तक
शाम	०७.२५ से ०९.२५ तक
रात	११.०० से १२.३० तक
मध्यरात्री	०२.०० से ०३.३० तक
ब्रह्ममुहूर्त पहाटे	०३.३० से ०५.०० तक
रातको	०१.४५ से ०३.४५ तक

मंगलवार दि. २५ ऑक्टोबर २०२२ के दिन
 ब्रेक विश्राम, भाकड छुट्टी (ग्रहण) है।

प्रतिपदा पाडवा एवं भाऊबीज

बुधवार, दि. २६ ऑक्टोबर २०२२

सुबह	०६.३० से ०८.०० तक	लाभ
सुबह	०८.०० से ०९.३० तक	अमृत
सुबह	११.०० से १२.३० तक	शुभ
दोपहर	०३.३० से ५.०० तक	चंचल
शाम	०५.०० से ०६.३० तक	लाभ

जैन संदेश की ओर से दिवाली की शुभकामनाएँ...!

~~~~~ दीपावली पूजन विधि ~~~~

दिवाळीचा सण मोठा हे खरच आहे. कारण इतर सारे सण एक दिवसाचे असतात. पण दिवाळी मात्र चक्क पाच ते सहा दिवसांची ! दसऱ्यापासूनच दिवाळीची चाहूळ लागते. घराघरातून साफसफाई करून सजावटीच्या कामाला सुरुवात होते. अमावास्या किंवा लक्ष्मीपूजन दिवाळीच्या पाच-सहा दिवसांपैकी हा सर्वात महत्त्वाचा दिवस ! दिवाळी अमावास्येचा दिवस म्हणजेच श्रमण भगवान महावीर स्वार्मांची महानिर्वाण रात्र, भगवान महावीर स्वामी याच रात्री पावापुरी मध्ये सर्व कर्मबंधन तोडून आणि देह सोडून मुक्त झाले. चतुर्दशी, अमावास्या आणि नवे वर्ष कार्तिक शुद्ध प्रतिपदा या तीन दिवसाचा असा हा उत्सव आहे. अमावास्या व दिपावलीची सर्व रात्र महावीर प्रभूचे जाप ध्यान केले जाते. दिवाळीच्या दिवशी संध्याकाळी लक्ष्मीची, सरस्वतीची व श्री गणेशाची पूजा करतात. लक्ष्मीची पूजा ती सुखसंपत्तीची देवता म्हणून, सरस्वतीची पूजा विद्येची देवता म्हणून व श्री गणेशाची पूजा तो विघ्नहर्ता म्हणून करतात. व्यापारी असे समजतात कि दिवाळी जर चांगली गेली तर तो संपूर्ण वर्षाकरिता शुभ संकेत असतो.

ज्या व्यापास्यांचा व्यवसाय नीट चालत नसेल, ते सुद्धा दिवाळीकडे मोठ्या आशेने पाहत असतात. काही व्यापारी तर दिवाळीपासूनच आपल्या व्यापाराचा विस्तार करीत असतात. तर या दिवसापासून काही व्यापारी नवीन वही खात्याची सुरुवात करतात. यासाठी दिपावली पूजनाला फार मोठे महत्त्व आहे. बन्याच गावात पूजनासाठी ब्राह्मण नसतात. म्हणून दिवाळी पूजानाचा जैन पद्धतीप्रमाणे

विधी ‘जैन संदेश’ मासिकाच्या माध्यमातून आपल्यापर्यंत आम्ही पोहचवित आहे. यामध्ये दिल्याप्रमाणे आपण दिपावली पूजन करू शकतो.

- शुभ मुहूर्तावर गाढी अंथरूण त्यावर भगवान महावीर स्वामीजी, श्री गौतम स्वामीजी, श्री लक्ष्मी देवी, श्री सरस्वती देवी इ. चे फोटो पूर्व किंवा उत्तर दिशेला ठेवावेत.

- गाढीवर नव्या वह्या, बिल बुके, चेक पुस्तक, सोने, चांदी किंवा धातुचे देवी-देवांचे शिक्के, दौत, पेन, पूजेसाठी लक्ष्मी व पूजेचे साहित्य ठेवावे.

- पूजेचे साहित्य – विड्याची देठासहित पाने, सुपारी, लवंग, विलायची, कुंकुम, वासक्षेप, अक्षदा (तांदूळ), श्रीफळ, फुले, तुपाचा दिवा, धूप, अगरबत्ती, जल, फळे, ऊस, नैवेद्य, लाह्या, बत्तासे, मोळी, आरतीसाठी कापूर इ.

विधी – सर्वप्रथम पुजेला बसणाऱ्या सर्वांनी मंगल भावासहित तीन नवकार महामंत्राचा उच्चार करावा.

नमस्कार महामंत्र – णमो अरिहंताणं, णमो सिद्धाणं, णमो आयरियाणं, णमो उवज्ञायाणं, नमो लोए सञ्चवसाहूणं, एसो पंच णमोक्कारो, सञ्चपावप्पणासणो, मंगलाणं च सञ्चेसि, पढमं हवइ मंगलं ॥

तीर्थकरांना वंदना – समवसंरणचे ध्यान करून पूर्व व उत्तर दिशामधील इशान्य दिशेस तीर्थकरांना वंदना करा.

गुरुदेवांना वंदना – आपण आपल्या गुरुदेवांना वंदन करा.

- पुजा करणाऱ्यांनी तीन नवकार मंत्राचा जाप करून हातात मोळी बांधावी. सर्वांना कुंकुमतिलक, अक्षदा लावावे.

- गादीच्या उजव्या बाजूस तुपाचा दिवा व डाव्या बाजूस धूप किंवा उद्बत्ती लावावी.

- नवकार म्हणत-म्हणत दौत, लेखणी, दिवा, कळस, लक्ष्मी, ऊस इ. ना मोळी बांधावी.

- नव्या वहीच्या पहिल्या पानावर शेजारील चौकोनात मजकूर लिहावा.

॥ ॐ अर्हम् नमः ॥

श्री

श्री श्री

श्री श्री श्री

श्री श्री श्री श्री

श्री श्री श्री श्री श्री

श्री श्री श्री श्री श्री श्री

श्री श्री श्री श्री श्री श्री श्री

श्री श्री श्री श्री श्री श्री श्री

श्री शुभ फु श्री लाभ

श्री आदिनाथाय नमः श्री शांतीनाथाय नमः

श्री पाश्वनाथाय नमः श्री महावीराय नमः
श्री सदगुरुभ्यो नमः

श्री गौतमस्वामी की लब्धि,

श्री भरतजी की ऋद्धि,

श्री अभयकुमारकी बुद्धि,

श्री कयवन्नाजीका सौभाग्य,

श्री धन्ना शालिभद्रजीकी संपत्ति,

श्री बाहुबलीजीका बल,

तथा श्री श्रेयांसकुमार की दानवृत्ती प्राप्त होवे !

श्री जिनशासन की प्रभावना होवे !

॥ श्री सरस्वती देवी नमः ॥ श्री महलक्ष्मी देवी नमः ॥

आश्विन बद अमावास्या १४, सोमवार पूजन दिन - दि. २४ ऑक्टोबर २०२२

फ

चौकोनातील मजकूर वहीत लिहून झाल्यावर त्या खाली ओल्या कुंकवाने स्वस्तिक काढावे. नवीन वह्या, मागील वर्षाचे अकाऊंटची एक वही, बिल बुके, चेक पुस्तक, लक्ष्मी इ. सर्वावर विड्याची देठासहित एकावर एक दोन पाने ठेवावी व त्याच्यावर एक रुपया, सुपारी, लवंग, विलायची ठेवावी. वह्यांच्या चारी बाजूस हातात थोडे पाणी घेऊन फिरवावे. मग वासक्षेप कुंकुपुष्पमिश्रित तांदुळाचे दाणे हातात घेऊन पुढे दिलेला श्लोक व मंत्र म्हणावा -

मंगलं भगवान वीरो, मंगलं गौतम प्रभुः ।
मंगलं स्थूलीभद्राद्या, जैन धर्मोस्तु मंगलम् ।

मंत्र - ॐ आर्यातर्वे, आस्मिन् जंबूद्वीपे दक्षिणार्धभरते भरतक्षेत्रे - भारतदेशे (पूना) नगरे ममगृहे श्री शारदा देवी श्री लक्ष्मीदेवी आगच्छ आगच्छ, तिष्ठ तिष्ठ स्वाहा ।

त्या अक्षदा वहीवर टाकाव्या. त्यानंतर खालील स्तुती म्हणावी.

॥ स्तुती ॥

स्वश्रीयं श्रीमद् अरिहंता, सिद्धः पुरीपदम्, आचार्यः पंचधाचारं, वाचकां वाचनांवराम् ।

साधवः सिद्धी साहाय्यं वितन्वन्तु विवेकिनाम्, मंगलानां च सर्वेषां, आद्यं भवति मंगलम् ।

अर्हमित्यक्षरं माया, बीजं च प्रणवाक्षरम्, एवं नाना स्वरूपं च, ध्येयं ध्यायन्ति योगिनः । हृत्पदं

षोडशदलं, स्थापितं षोडशाक्षरम् परमेष्ठिस्तुते बीजं, ध्यायेक्षरदूरदं मुदा । मंत्रणामादिमं मंत्रं,

तंत्र विघ्नौघ निग्रहे, ये स्मरन्ति सदैवेनं, ते भवन्ति
जिन प्रभा ॥

त्यानंतर खालील मंत्र म्हणत जल, चंदन,
पुष्प, धूप, दीप, अक्षदा (तांदुळ), फळे, नैवेद्य
या आठ वस्तूनी वहीपूजन करावे.

ॐ च्छीं श्री भगवत्यै, केवलज्ञान
स्वरूपायै, लोकालोक प्रकाशिकायै, सरस्वत्यै,
लक्ष्मयै (जलं) समर्पयामि स्वाहा ।

(दुसच्यांदा परत हाच श्लोक म्हणत जलं च्या
ऐवजी चंदन म्हणावे. अशाप्रकारे आठही वस्तूंची नावे
घेत आठ वेळा हा श्लोक म्हणावा.)

पूजा करणाऱ्या सर्वांनी उभे राहून खालील
स्तोत्र व प्रार्थना म्हणावी -

॥ श्री सरस्वती स्तोत्र ॥

सकल लोक सुमेवित पंकजा
वर यशोर्जित शारद कौमुदी,
निखिल कल्मष नाशन तत्परा
जयतु सा जगतां जननी सदा ॥
कमल गर्भ विराजित भूधना,
मणि किरीट सुशोभित मस्तका,
कनक कुंडल भूषित कर्णिका,
जयतु सा जगतां जननी सदा ॥
वसुहरिद् गज संसनपितेश्वरी
विधृत सोमकला जगदीश्वरी,
जलज पत्र समान विलोचना
जयतु सा जगतां जननी सदा ॥
निज सुधैर्य जितामर भूधरा,
निहित पुष्कर वृंदल सत्कारा
समुदितार्क सदृतनु बल्लिका,
जयतु सा जगतां जननी सदा ॥
विविध वांछित कामदुधाद्भूता,

विशद पद्म हृदान्तर वासिनी
सुमति सागर वर्धन चंद्रिका,
जयतु सा जगतां जननी सदा ॥

॥ श्री लक्ष्मी स्तोत्र ॥

नमोस्तुते महालक्ष्मी महासौख्य प्रदायिनी
सर्वदा देही मे द्रव्यं, दानाय मुक्ती हेतवे ॥ १ ॥
धनं धान्य धरां हर्ष, कीर्तिम्, आयुः यशः श्रियम्
वाहनाम् दन्तिन् पुत्रान, महालक्ष्मी प्रयच्छ मे ॥ २ ॥
यन्मया वांछितं देवी, तत्सर्वं सफलं कुरु
न बान्ध्यन्ता कुकर्माणि, संकटान्मे निवारय ॥ ३ ॥

॥ प्रार्थना ॥

सुंदर आरोग्य निवास करे दृढ तन में ।
आशा, उत्साह, उमंग भरे शुचि मन में ।
न हो अनुचित योग प्रयोग धन साधन में ।
उत्कृष्ट उच्च आदर्श जगे जीवन में ।
तम मिटे, ज्ञानकी ज्योति जगत में छाये ।
प्रभु ! दिव्य दिवाली भव्य भाव भर लाये ।

ही प्रार्थना झाल्यावर एका थाळीत दिवा घेऊन
खालील आरती म्हणावी,

॥ आरती ॥

सकलं जिनंद नमी करी, जिनवाणी मन लाय ।
सरस्वती लक्ष्मी करु आरती, आतम सुगुरु पसाय ॥
ज्ञान जगत में सारे हैं । ज्ञान परम हितकार ।
ज्ञान सूर्य से होता है, दुरित तिमिर अपहार ॥
श्री सरस्वती प्रभाव से, लहे जगत सम्मान ।
ज्ञान बिना पशु सारिखा, पावे अति अपमान ॥
श्रद्धा मूल क्रिया कही, ज्ञान मूल है तास ।
पावे शिव सुख आतमा, इससे अविचल वास ॥
अष्टमपद विशति पदे, सप्तम नवपद ज्ञान ।
तीर्थकर पदवी लहे, आराधक भगवान ॥

आरती झाल्यावर खालील अष्टदोहे म्हणावेत,

॥ अष्टदोहे ॥

अंगुष्ठे अमृत वसे लब्धितणा भंडार ।
जय गुरु गौतम समरिये, वांछित फल दातार ॥ १ ॥
प्रभू वचने त्रिपदी लही, सूत्र रचे तेणीवार ।
चऊदह पूरब माँ रचे, लोकालोक विचार ॥ २ ॥
भगवति सूत्र कर नमी, बंभी लिपी जयकार ।
लोकलोकोत्तर सुख भणी, वाणी लिपी अढार ॥ ३ ॥
वीर प्रभू सुखिया थया, दिवाली दिन सार ।
अंतर महूरत तत्क्षणे, सुखिया सहू संसार ॥ ४ ॥
केवलज्ञान लहे सदा, श्री गौतम गणधार ।
सुरनर पर्षदा आगले घट अभिषेक उदार ॥ ५ ॥
सुरवर पर्षदा आगले, भाखे श्री श्रुतनाण ।
नाण थकी जग जाणिये, द्रव्यादिक चौठाण ॥ ६ ॥
ते श्रुतज्ञान ने पुजिये, दीप धूप मनोहार ।
वीर आगम अविचल रहो, वर्ष एकवीस हजार ॥ ७ ॥
गुरु गौतम अष्टक कही, आणि हर्ष उल्लास ।
भाव भरी जे समरशे, पुरे सरस्वती आस ॥ ८ ॥

॥ लोगस्स (चउव्वीसत्थव) का पाठ ॥

लोगस्स उज्जोयगरे, धम्मतित्थये जिणे ।
अरिहंते कित्तइस्सं, चउवीसं पि केवली ॥ १ ॥
उसभमजियं च वंदे, संभवमभिणंदणं च सुमइं च ।
पउमप्पहं सुपासं, जिणं च चंदप्पहं वंदे ॥ २ ॥
सुविहिं च पुप्फदंतं, सीयल सिज्जंच वासुपुज्जं च ।
विमलमणंतं च जिणं, धम्मं संतिं च वंदामि ॥ ३ ॥
कुंथुं अरं च मल्लिं, वंदे मुणिसुव्वयं नमिजिणं चं ।
वंदामि रिढुनेमि, पासं तह वध्दमाणं च ॥ ४ ॥
एवं मए अभित्थुआ, विहुयरयमला पहीणजरमरणा ।
चउवीसंपि जिणवरा, तित्थयरा में पसीयंतु ॥ ५ ॥
कित्तियवंदिय महिया, जे ए लोगस्स उत्तमा सिद्धा ।
आरुगबोहिलाभं, समाहिवरमुत्तमं दिंतु ॥ ६ ॥
चंदेसु निम्मलयरा, आइच्चेसु अहियं पयासयरा ।

सागरवरगंभीरा, सिद्धा सिद्धिं मम दिसंतु ॥ ७ ॥

॥ नमोत्थुणं का पाठ ॥ (२ बार)

नमोत्थुणं अरिहंताणं, भगवंताणं, आइगराणं,
तित्थयराणं, संय-संबुद्धाणं, परिसुत्तमाणं पुरिस-
सीहाणं, पुरिस-वरपुण्डरीयाणं, पुरिसवरगंध-हत्थीण,
लोगुत्तमाणं, लोगनाहाणं, लोगहियाणं, लोगपईवाणं,
लोगपज्जोयगराणं, अभयदयाणं, चकखुदयाणं,
मगदयाणं, सरणदयाणं, जीवदयाणं, बोहिदयाणं,
धम्मदयाणं, धम्मदेसियाणं, धम्मणायगाणं
धम्मसारहीणं धम्मवरचाउरंतचक्कवटीणं दीवोत्ताणं,
सरणगइपइट्ठाणं, अप्पडिहयवरनाणदंसणधराणं,
विअट्ठुत्तमाणं, जिणाणं जावयाणं, तिन्नाणं तारयाणं,
बुद्धाणं बोहयाणं, मुत्ताणं मोयगाणं, सव्वनूणं,
सव्वदीरसीणं, सिवमयल-मरुअ-मणंत-मकखय-
मव्वाबाह-मपुणराविति-सिद्धिगइ-नामधेयं ठाणं
संपत्ताणं नमो जिणाणं जियभयाणं ।

(दूसरे में - ठाणं संपावितकामाणं नमो जिणाणं
जियभयाणं)

॥ मंगलपाठ ॥

चत्तारि मंगलं, अरिहंता मंगलं, सिद्धा मंगलं,
साहू मंगलं, केवलिपण्णतो धम्मो मंगलं । चत्तारि
लोगुत्तमा, अरिहंता लोगुत्तमा, सिद्धा लोगुत्तमा, साहु
लोगुत्तमा, केवलिपण्णतो धम्मो लोगुत्तमो । चत्तारि
सरणं पव्वज्जामि, अरिहंते-सरणं पव्वज्जामि,
सिद्धे-सरणं पव्वज्जामि, साहू सरणं पव्वज्जामि,
केवलिपण्णतधम्मं सरणं पव्वज्जामि । अरिहंतो का
शरणा, सिद्धों का शरणा, साधुओं का शरणा,
केवलिप्ररूपित् दयाधर्म का शरणा । चार शरणा, दुर्गति
हरणा और शरणा नहीं कोय, जो भवी प्राणी आदरे तो
अक्षय अमरपद होय ।

अंगुष्ठे अमृत वसे, लब्धि तणा भंडार ।

श्रीगुरु गौतम सुमरिये, मनवांछित फलदातार ।
भावे भावना भाविये, भावे दीजे दान ।
भावे धर्म आराधिये, भावे केवलज्ञान ।
पावे पद निर्वाण ॥
येथे दिपावलीचा विधी पूर्ण होतो.

परंतु दिपावलीचा दिवस हा भगवान महावीरांच्या निर्वाणाचा दिवस आहे. त्या दृष्टीने प्रभूच्या फोटोसमोर दीप व धूप लावून रात्री खालील जपाच्या वीस माळा जपाव्यात.

ॐ न्हीं श्री महावीर स्वामी सर्वज्ञाय नमः ।
त्यानंतर खालील जपाच्या वीस माळा जपाव्यात
ॐ न्हीं श्री महावीर स्वामी परंगताय नमः ।

ज्यांना या ४० माळा जपणे शक्य नसेल,
त्यांनी यशाशक्ती जाप करावा.

कार्तिक शुद्ध प्रतिपदेस पहाटे स्नान करून ३ नमस्कार महामंत्राचा जाप करून नंतर,

ॐ न्हीं श्री गौतमस्वामी केवलज्ञानाय नमः ।
या वीस माळा जपाव्यात.
त्यानंतर पुढील प्रार्थना म्हणावी.

कुंदिंदुगोखीर तुसार वन्ना
सरोज हृथा कमले निसन्ना
वाएसिरी पुत्थय वग्ग हृथा
सुहायसा अम्ह सया पसथा
या प्रार्थनेनंतर शक्ति तेज विद्या संपदाचा महान ओजस्वी मंत्र

ॐ न्हीं ॐ

च्या वीस माळा जपाव्यात.

जैन मंदिरात जाऊन प्रभूचे दर्शन घ्यावे किंवा स्थानकात, उपाश्रयात जाऊन मुनिराजाचे दर्शन करून मंगलीक श्रवण करून यावे. कार्तिक शुद्ध प्रतिपदेस श्री गौतम स्वार्मींना केवलज्ञान झालेले आहे. त्यासाठी पहाटे गौतम रासाचे अवश्य श्रवण करावे.

दिपावली की हार्दिक क्षुभकामनाएँ...!
गतवर्ष में हमारी ओरसे मन, वचन और काया के योग से आपका हृदय दुखाया हो तो क्षमायाचना ।

चंद्रकांत भंडारी - सौ. छायाबाई भंडारी
रितेशकुमार भंडारी - सौ. सपना भंडारी
वैभवकुमार भंडारी - सौ. प्रियंका भंडारी
पवनकुमार भंडारी - सौ. भावना भंडारी
तुषारकुमार भंडारी - सौ. पुजा भंडारी
आरोही, चरीत, स्वरीत, लक्ष, ध्रुव, कियांश
एवंम् समस्त भंडारी परिवार

महावीर मोटर्स

जुन्या गाड्यांची खरेदी, विक्री
कमिशन बेसिसवर
लोनकरिता मार्गदर्शन

ई-७, पी. डी. सी. सी. बँकेसमोर,
गेट नं. १ समोर, मार्केट यार्ड, पुणे ४११ ०३७.
फोन : (०२०) २४२६३१३३
मो. ९८९०४७००१६ (चंद्रकांत)
मो. ९८६०७०९२७७ (रितेश)
मो. ९७३०४७७७५१ (वैभव)

भंडारी सिल्क अँड सारीज्

जय गणेश साम्राज्य, स्पाईन रोड,
भोसरी, पुणे ४११ ०३९
(पवन) मो. ९०२१०२३९३९
(तुषार) मो. ९४०५००००२६